

Nemrég *Beder Tibor* Hargita-megyei főtanfelügyelő, a Julianus Alapítvány életre hívója mondotta egyik előadásában: azzal, hogy valamelyik őse által egy kicsit örmény származású is, nyert, mert egy másik kisebbségnek is az értékhordozója.

Sok mindent lehetne idős emberektől még begyűjteni, akik gyermekkorukra emlékeznek és olyan családban nőttek fel, ahol gyakran meséltek az ősökről, vagy az akkori világ figuráiról, hiszen mindez együtt a mi, kicsi erdélyi történelmünk.

Nekünk itt most, ezekben a napokban és kilátástalan anyagi helyzetünkben nagyon fontos az, hogy találkozzunk olyan emberekkel, akiknek a meglátásaik vagy a rálátásaik, együttérzésük, vagy történetesen együttgondolkodásuk számunkra igen-igen jó szellemi tartalék lehet. Energiát adhat azokhoz a napokhoz, amikor már szinte reménytelenül ébredünk reggel, de csinálni kell, mert itt ez olyan járat, amelyiknek nincs ajtaja, se kiszállni nem lehet, sem pedig megállója nincs.

Nem tudom hol, s meddig, hogyan lehet ezt csinálni, egyáltalán mi lesz a megoldás reá.

Annyira kilátástalan itt az élet mindenkinek, hogy valaminek történnie kell, - nem nagy dolgokra gondolok -, de a sorsunkon valamennyit változtatni kell, mert már nincs jövő. Nem nekünk, hanem a gyerekeknek, a fiatalságnak. Ha átmennek a határon túl, az anyagilag lehet, hogy jó, de a kétlakiság náluk is jelentkezik.

De az össz ifjúság számára mi lenne a recept s a megoldás? Hisz mindenki azért csak nem megy el. Aki még marad, az a tartalékunk... annak még lehet kamatozó, gyümölcsöző az itthonléte vagy munkássága. Lehetne, aki megússza az alkoholt, megússza a kábítózást is, vagy egyáltalán kialakul egy olyan munkamorál, amely tartaléka lehet arra az időre, amikor majd azt mondhatja, hogy "na, most végre kezdhetek én is valamit".

Csak nehogy az legyen, hogy mire lehetőség nyílik, addigra már nem lesz "edzésben", addigra már senkinek nem lesz kedve dolgozni, vagy nem lesz akivel előállni. Adja az Úristen, hogy az újesztendő ne ezt hozza, hanem azt, amit mindnyájan remélünk: végre felszabadult, jó hangulatú, jól szervezett, vagy jó szervezésre váró, de szervezhető társadalmat, összetartó, vagy összetartozó magyarságot. És hozza el azt, amit most már egyre többen mondanak Erdélyszerte: az autonómiát.

Legyen igaza *Sabin Germannak* és legyenek nagyon-nagyon sokan, akik azt vallják, amit annak idején *Kós Károly* is, s legyenek minél többen, akik a transzylvanizmust modern mivoltában fölkarolják. Adja meg a magasságos Úristen, hogy legyen jobb napunk, süssön fel a reménység, s termő éveket hozzon még számunkra is, az ifjúságnak pedig boldog életet.

Gönczi Edit

ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK - füzetek melléklete - A Keresztes-család családfája

Jelmagyarázat: b = született m = megházasodott d = elhalálozott

Keresztes Kristóf leszármazottai

Keresztes Kristóf b. 1855, Ditró, m. Schuszter Teréz, b. 1860, Szászvégen, d. 1927, Ditró.

Keresztes died 1914, Ditró.

I. **Keresztes Mariska** b. 1884, Ditró, m. Tamás Lajos, b. 1875, d. 1939, Ditró. Keresztes died 1974, Torda.

A. **Tamás Kálmán** b. 1906, Ditró, m. Nagy Ilona, b. 1916, Zsögöd. Tamás died 1945, Mvhely.

1. **Tamás Attila** b. 1937, Csiksz, m. Schier Juliánna, b. 1943, Mvhely.

a. **Tamás Enikő** b. 1962, Mvhely.

2. **Nagy Ildikó** b. 1934, Csiksz, m. Fazekas Ferenc, b. 1933, Mvhely, d. 1978.

a. **Fazekas Csaba** b. 1958, Mvhely.

b. **Fazekas Ildikó** b. 1966, Mvhely.

B. **Tamás Antal** b. 1908, Ditró, m. Székely Julianna, b. 1912, Torda, d. 1967, Torda. Tamás died 1969, Torda.

1. **Tamás Dániel** b. 1946, Buk., m. Vulcu Nicoletta, b. 1948.

a. **Tamás Raluca Alexandria** b. 1968, Arad.

2. **Tamás Mária** b. 1941, Buk., m. Sanislav Stefan, b. 1937, Arad.

a. **Sanislav Călin** b. 1967, Arad.

C. **Tamás Ilona** b. 1915, Ditró, m. Zamora Ferenc, b. 1910, Ditró, d. Buk.,

1. **Zamora Viorica** b. 1941, Buk.

- 2. **Zamora Iulian** b. 1943, Buk, m. Badilá Viorica, b. 1945, Buk.
 - a. **Zamora Emanuel Cristian** b. 1971, Buk.
 - b. **Zamora Mihaita** b. 1977, Buk.
 - D. **Tamás Zoltán** b. 1923, Ditró, m. Hadnagy Zsuzsanna, b. 1926.
 - 1. **Tamás Iona** b. 1950, Buk, m. Curugiu Dtru, b. 1949, Galac.
 - a. **Curugiu Viktor** b. 1976, Buk.
 - E. **Tamás Mária** b. 1911, Borszék, m. Tamás Ferenc, b. 1908, d. 1969, Ditró.
 - 1. **Tamás Zsuzsanna** b. 1946, Ditró, m. Zsuzsics András, b. 1950, Nyárad.
 - a. **Zsuzsics Sándor József** b. 1970, Borszék.
 - b. **Zsuzsics Anna Mária** b. 1972, Borszék.
 - c. **Zsuzsics András Levente** b. 1973, Borszék.
 - d. **Zsuzsics Enikő** b. 1976, Borszék.
 - F. **Tamás Matild** b. 1925, Ditró, m. Petrán Zoltán, b. 1929, Torda.
 - 1. **Mircea Mónika** b. 1953, Torda, m. Szabó Sándor, b. 1954, Dicsőszentmárton.
 - a. **Szabó Mónika Diana** b. 1979, Torda.
 - 2. **Petrán Zoltán** b. 1960, Torda.
 - G. **Tamás Piroska** b. 1928, Ditró, m. Kerekes Dénes, b. 1908, Mvhely.
 - 1. **Kerekes Miklós** b. 1951, Bp.
 - 2. **Kerekes Éva** b. 1954, m. Toók Sándor, b. 1948.
 - a. **Toók Annamária** b. 1980.
 - H. **Tamás Katalin** b. 1930, Ditró, m. Lax Ferenc, b. 1929.
 - 1. **Lax Klára** b. 1955, Kolozsvár, m. Bognár György, b. 1950.
 - a. **Bognár György Tibor** b. 1979, Kolozsvár.
 - 2. **Lax Gabriella** b. 1967.
 - I. **Tamás Anna** b. 1915, Ditró, m. Mischinea Marin, b. 1914, Buk.
 - 1. **Mischinea Chiril** b. 1940, Buk., m. Bogdán Eugénia, b. 1947, Buk.
 - a. **Mischinea Carmen** b. 1963.
 - b. **Mischinea Catalin** b. 1967.
 - c. **Mischinea Bogdán** b. 1969.
- II. **Keresztes Antal** b. 1890, Ditró, m. (1) Orosz Erzs, m. (2) Szekula Anna, b. 1887, d. 1964. Keresztes died 1928, Ditró.
- A. **Keresztes Kristóf** (son of Keresztes Antal and Orosz Erzs) b. 1925, Ditró-Mélykút, m. Izsáki Erzsébet, b. 1931, Kalocsa.
 - 1. **Keresztes Judit** b. 1950, Bácsalmás, m. (1) Bird Imre, m. (2) Papp Vilmos.
 - a. **Bird Gábor** (son of Bird Imre and Keresztes Judit) b. 1970, Baja.
 - 2. **Keresztes Zoltán** b. 1953, Bácsalmás, m. Szemák Ágnes, b. 1954.
 - a. **Keresztes Tímea** b. 1976, Bácsalmás.
- III. **Keresztes Kristóf** b. 1900, d. 1918.
- IV. **Keresztes Erzsébet** b. 1901, Gy-Remete, m. Kapdebo Béla, b. Gy Remete. Keresztes died 1937.
- V. **Keresztes János** b. 1896, Ditró, m. Vakkon Karolin, b. 1897, Borszék. Keresztes died 1981, Etyek.
- A. **Keresztes László** b. 1925, Ditró, m. Varga Margit, b. 1928, Budapest.
 - 1. **Keresztes Margit** b. 1949, Budapest, m. Molnár Árpád, b. 1949, Budapest.
 - a. **Molnár Szilvia** b. 1975.
 - 2. **Keresztes Iona** b. 1952, Budapest.
 - B. **Keresztes Béla** b. 1932, Ditró, m. Ács Mária, b. 1936, Etyek.
 - 1. **Keresztes Béla** b. 1961, Budapest.
 - 2. **Keresztes Attila** b. 1966, Budapest.
 - C. **Keresztes István** b. 1928, Ditró, m. Lámi Ida, b. 1935, Mezőkövesd.
 - 1. **Keresztes Ágnes** b. 1960, Budapest.
 - 2. **Keresztes István** b. 1965, Budapest.

Keresztes István leszármazottai

- Keresztes István** b. 1852, Ditró, m. Málnássy Katalin, b. 1862, Gyergyóremete, d. 1945, Ditró. Keresztes died 1932, Ditró.
- I. **Keresztes Mária** b. 1885, Ditró, m. Hánn József, b. 1879, Segesvár, d. 1960, SzVhely.
 - A. **Hann Mária** b. 1907, Szudvarhely, m. Dragomán Sándor, b. 1904, d. 1974.
 - II. **Keresztes Róza-Mária** b. 1886, Ditró, m. (1) Ferenczi Henrik, b. 1877, d. 1932, m. (2) Páll Jenő, b. 1884, d. 1957, m. (3) Kiss János. Keresztes died 1949.

- A. **Ferenczi Nóra** (daughter of Ferenczi Henrik and Keresztes Róza-Mária) b. 1905, Gyszentmiklós, m. Lukács Béla,
 b. 1898, Tövis, d. 1976, Kolozsvár.
1. **Lukács Nóra** b. 1923, m. Meskó László, b. 1910, d. 1981.
 - a. **Meskó László** b. 1946, m. Sente Mária, b. 1951.
 - (1) **Meskó Andrea** b. 1973.
 - (2) **Meskó Tibor** b. 1976.
 2. **Lukács Ilona** b. 1925.
 3. **Lukács Mária** b. 1934, m. (1) Capussan Vasile, b. 1932, d. 1969, m. (2) Dehel Gábor, b. 1940.
- III. **Keresztes Annuska** b. 1888, Ditró, m. Jakab Gyula, b. 1876, Barót, d. 1962, Szudvarhely. Keresztes died 1976, Székelyudvarhely.
- A. **Jakab Gyula** b. 1910, Szudvarhely, m. Szabó Magda, b. 1920, Székelyudvarhely.
 1. **Jakab Réka** b. 1944, m. Orosz György, b. 1942, Budapest.
 2. **Jakab Gyula** b. 1948, m. Izsáki Emese.
 - B. **Jakab Anna** b. 1922, Szudvarhely, m. Kebeley Dezső, b. 1914, Libánfalva.
 1. **Kebeley Lajos** b. 1946.
 2. **Kebeley Dezső** b. 1949, m. Molnár Éva, b. 1957.
 - C. **Jakab István** b. 1911.
- IV. **Keresztes Irénke** b. 1891, m. dr. Jakab Andor, b. 1885, d. 1956.
- A. **Jakab Irén** b. 1914, Kolozsvár, m. Zöldi János, b. 1903, Kolozsvár, d. 1970.
 1. **Zöldi János** b. 1939, m. Bacsó Matild, b. 1946.
 - a. **Zöldi János** b. 1972.
 2. **Zöldi László** b. 1944.
 - B. **Jakab Piroska** b. 1921, Keszthely, m. Fehér Dénes, b. 1913, Keszthely.
 1. **Fehér Levente** b. 1942, m. Dancs Judit, b. 1941.
 - a. **Fehér Piroska** b. 1970.
 - b. **Fehér Zsófia** b. 1973.
 2. **Fehér Kinga** b. 1948, m. Járasi Vince, b. 1945.
 - a. **Járasi Kinga** b. 1970.
 - C. **Jakab Andor** b. 1924, Szudvarhely, m. Borbáth Klári, b. 1936, Szudvarhely.
 1. **Jakab András** b. 1956, m. László Annamária, b. 1956.
 2. **Jakab Klári** b. 1958.
 3. **Jakab István** b. 1967.
 - V. **Keresztes Erzsébet-Ella** b. 1904, Ditró, m. Kováts Béla, b. 1903, Ditró.
 - A. **Kováts Magda** b. 1929, Ditró, m. Dobos László, b. 1911, Csíkrákos.
 1. **Dobos Béla** b. 1947, m. Juhász Erzsébet, b. 1947.
 - a. **Dobos Béla**
 - b. **Dobos Adél**
 2. **Dobos Árpád** b. 1954, m. Király Erzsébet, b. 1939.
 - a. **Dobos Viktória** b. 1980.
 - B. **Kováts Erzsébet** b. 1930, Ditró, m. Grecu GH-GHE, b. 1929.
 1. **Grecu Marietta** b. 1954, m. Cárájanu Valentin, b. 1951.
 - C. **Kováts Teréz** b. 1940, Gyergyószentmiklós, m. Molnár István, b. 1937, d. 1974.
 1. **Molnár Réka** b. 1964.
 2. **Molnár Attila** b. 1968.
 - D. **Kováts László** b. 1943, Ditró, m. Horváth Enikő, b. 1946, Rugonfalva.
 1. **Kováts Imola Kinga** b. 1971.
 2. **Kováts Tünde Ildikó** b. 1973.
 3. **Kováts Iringó Enikő** b. 1975.
 - VI. **Keresztes Ilona** b. 1896, Ditró, m. Székely Béla, b. 1892, Lembény, d. 1977, Budapest Keresztes died 1952, Budapest.
 - A. **Székely Kató** b. 1921, Ditró, m. Gürtler Pál, b. 1917, Kolozsvár.
 1. **Gürtler Mária** b. 1945, Budapest, m. Budai Rezső, b. 1942.
 - a. **Budai Pál** b. 1968.
 - b. **Budai László** b. 1969.
 2. **Gürtler Pál** b. 1949, m. Törzsök Klára, b. 1954.
 - a. **Gürtler Szilvia** b. 1978.
 - b. **Gürtler Tamás** b. 1981.
 - B. **Székely Béla** b. 1920, Ditró, m. Szajla Ilona, b. 1932, Eger.
 1. **Székely Ilona** b. 1955, m. Kalmár István, b. 1949.
 - a. **Kalmár Gergely** b. 1979.

2. Székely Márta b. 1957, m. dr. Szívós István, b. 1948.
a. Szívós Márta b. 1978.

Színház....

November 16-án a Fővárosi Örmény Klub estjén dr. Enyedi Sándor tartott előadást az örménység és az erdélyi magyar színészet kapcsolatairól

Bevezetésül a Klub háziasszonya, dr. Issekutz Sarolta mutatta be az előadót. Enyedi Sándor 1938 január 1-én született Désen. Iskoláit szülővárosában, Magyarországon és Szamosújváron végezte. A kolozsvári egyetem elvégzése után a bukaresti *Előre*, majd a kolozsvári *Igazság* újságírója volt. Az irodalomtudományok kandidátusa. Később a budapesti *Magyar Színházi Intézet*, a *Magyarságkutató Intézet* munkatársa, majd a *Középeurópai Intézetnél* tudományos főmunkatárs. Cikkei számos lapban jelentek meg, megírta *Az erdélyi magyar színjátszás kezdetei* című könyvet. Ezután következett Enyedi Sándor élvezetes előadása, amelynek címe *"Örmények a magyar színészetben"*.

Mai napig legendák szólnak egy kolozsvári színházi intendánsról, *Korbuly Bogdánról*, aki nagyon nehéz időszakban vállalta a kolozsvári színháznak az anyagi és szellemi irányítását. A lexikonban, amely most készül, már 250 címszónál tartok, elképzelhető, hogy lesz ilyen címszó is: *Örmények a magyar színpadon*, amely témáról beszélek most, ezen az esten.

A téma megértéséhez szükséges a 18-ik század utolsó évtizedéig visszatérnünk, amikor megalakult a kolozsvári színház. Akkor úgy látszott, hogy kiderült a magyar szellemi égbolt úgy Magyarországon, mint Erdélyben. Több évtizedes szünet után összehívták az országgyűléseket, előbb Pest-Budára, fél évvel később Kolozsvárra.

Megszületik egy erdélyi lap, gyönyörű a címe: *Erdélyi Magyar Hírvivő*. Hogy ez a cím mennyire szép, arra magyarországi ismerősöm ébresztett rá, amikor azt mondta, hogy ez is úgy hangzik, mint ahogyan Erdélyben azt mondják: szomorújelentés, és nem gyászjelentés, és még néhány ilyen kifejezés, ami Magyarországon másképpen hangzik és Erdélyben másképpen.

(Az erdélyi Gubernium különálló - magyarázta az előadó -, ott Bánffy György gubernátor inkább magáévá tette a nemzeti célkitűzéseket, miközben a pesti magyar színház néhány év küzdelem után elbukott, Kolozsvárott viszont túlélte a színház.)

Szeretném megjegyezni - szégyenünkre - hogy a bécsi Burgtheatert és a bécsi, császári és királyi Operaházat magyar mecénások pénzén tartották el.

Az erdélyi magyar színház végülis úgy maradhatott meg, hogy néhány évi válságos időszak után *Wesselényi Miklós*, a zsidói bölény volt az, aki felmérte, hogy ha nem ad hathatós anyagi támogatást, akkor a pesti színház sorsára jut a kolozsvári is, hiszen színházat fenntartani sohasem volt nyereséges, főként olyan színházat, amilyenről Wesselényi is álmódott.

(Gyűjtés indult az állandó színház építésére, felkérték az örmény városokat is, minden valószínűség szerint Szamosújvárt és Erzsébetvárost. Szamosújvár ezer forintot megszavazott, ez azonban nem érkezett meg, mert a Gubernium kijelentette: Szamosújvár előbb minden adósságát fizesse ki, csak akkor adakozhat színházra.

Valami mégis megindult az örménység körében is: 1807-ből arról tudósít a sajtó, hogy Kolozsvárt bemutatták *Gorove László "Féltés és meghasonlás"* című színművét.)

Gorove László 1780-ban született és a színház működése idején, 1796-ban már Kolozsvárt tanult. A színházi előadásokat is látogatta. A bemutató idején 27 éves szamosújvári polgár és a színházi előadások tapasztalain felbuzdulva kezdett darabokat írni. Az örmények soraiból tehát már nemcsak pártoló közönség kerül ki, hanem szerző is.

(Wesselényi levélben kéri Gorovét, hogy járjon közbe a városi hatóságoknál: a kolozsvári társulat nyári játszó-körútja során állhasson meg Szamosújváron és ott is tarthasson előadásokat.)